

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)
LEPHEPHE LA BORARO (P3)
DIBOKWANE/HLAKOLA 2018

MEPUTSO: 100

NAKO: Diiri tše 2½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 5.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephepotšišo le, le arotšwe ka DIKAROLO TŠE PEDI, e lego YA A le YA B.

KAROLO YA A: Ditaodišo (50)

KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano (2 x 25) (50)

ELA HLOKO: Molekwa o swanetše go araba dipotšišo TŠE PEDI mo KAROLONG ye.

2. Araba potšišo E TEE KAROLONG YA A le dipotšišo TŠE PEDI KAROLONG YA B.

3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.

4. Thoma karolo YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.

5. Beakanya taodišo le mehuta ye mengwe ya ditšweletšwa (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o fe padišišo/palobohlatse. Peakanyo e tšwelele PELE ga taodišo le ditšweletšwa tše.

6. Peakanyo e swanetše go bonagala gabotsebotse gore ke peakanyo. Ka gona o eletšwa go thala mothalo go putlaganya peakanyo.

7. O eletšwa kudukudu go diriša nako yeo o e filwego ka tsela ye:

KAROLO YA A: Metsotso ye e ka bago ye 80

KAROLO YA B: Metsotso ye e ka bago ye 70 (2 x 35)

8. Nomora dikarabo go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.

9. Thaetlele/Hlogo ga se ya swanela go balwa ge go dirwa palo ya mantšu.

10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha E TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a magareng ga 400–450 (diteng fela).

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, go rulaganya gammogo le sebopego.

- 1.1 Morutiši o rile go bona dipoelo tša ka a re go nna: 'Le a phuphusela leeba le kgahla morei wa lona!' Etšwa tema. [50]
- 1.2 Mogwera wa mmakgonthe. [50]
- 1.3 Ka morago ga go kwešiša ditaba tša bodumedi, o ile a bula kereke ya gagwe. Phurolla sa mafahleng a gago. [50]
- 1.4 Tiragalo ye e dirile gore ke ikhwetše ke na le kgatelelo ya monagano. [50]
- 1.5 Boetapele bja go tia, bo aga setšhaba seo se tiilego. Dumela goba o ganetše. [50]
- 1.6 Go hlokomologa ditumelo tša setšo go tliša tlhakahlakano setšhabeng. [50]
- 1.7 Lekodišiša diswantšho tše tša ka tlase ka tsenelelo le tsinkelo gomme o kgethe SE TEE sa tšona o ngwale taodišo ka sona. Dikgopolo tša gago di nyalelane le tšeo di tšwelelago seswantšhong.

1.7.1

[Mothopo: www.google.com]

[50]

1.7.2

[Mothopo: www.google.com]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**POTŠIŠO YA 2**

Araba dipotšišo TŠE PEDI go tše tshela tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a magareng ga 180–200 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, go rulaganya gammogo le sebopego.

2.1 LENGWALO LA SEGWERA

Rangwane wa gago o go lefeletše dithuto tša yunibesithi go fihlela o fetša seo o bego o ithutela sona. Mo ngwalele lengwalo o mo leboge.

[25]**2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU**

Malomeago o ithobaletše boroko bjo bogolo. Ngwala tša bophelo bja mohu yo bjo bo tlogo balwa ka letšatši la poloko.

[25]**2.3 POTŠIŠOTHERIŠANO**

Lebenkele la dijo la Woolworths le nyaka go go fa dijo tša go thuša bahloki motseng wa geno. Ngwala potšišotherišano yeo o bego o e tsenetše le ba lekgotlataolo la lebenkele le.

[25]**2.4 PEGO**

O hlatse ya seo se diregilego nakong ya ge barutwana bao ba fotšego lebake ba tshela legora la sekolo ka nako ya dithuto. Ngwalela ba Lekgotlataolo la Sekolo pego mabapi le tiragalo ye.

[25]**2.5 POLEDIŠANO**

Moloko le makgoloagwe ba boledišana ka moaparo wa bafsa wa sehono. Tswalanya dikgopolo tša gago le seswantšho sa ka tlase gomme o re alele poledišano ya bona.

[25]**2.6 LENANETHERO LE METSOTSO**

Go bile le kopano ya sehlopha sa geno sa kgwele ya maoto/matsogo. Ngwala lenanethero le metsotso ya kopano yeo.

[25]**PALOMOKA YA KAROLO YA B:****50****PALOMOKA YA TLHAHLOBO:****100**